

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida Qoraqalpog'iston Respublikasida xizmatlar sohasining rivojlanishi

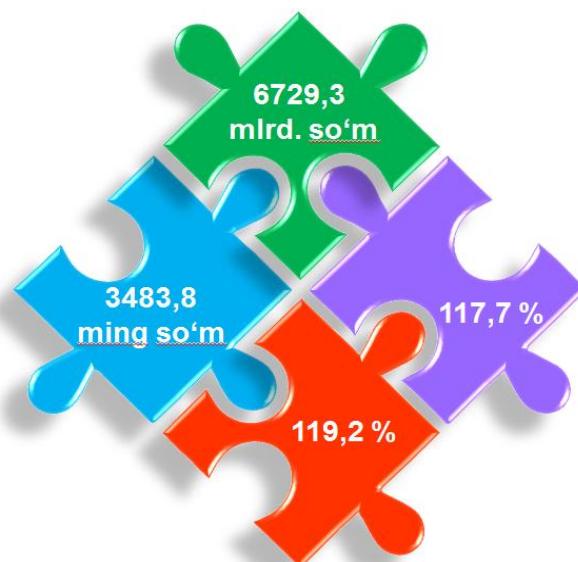
Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi jamiyat farovonligini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Resurslar sarfini tejovchi samarali innovatsion iqtisodiyotni barpo etish jarayonida xizmatlar sohasi alohida o'rinn tutadi, chunki u, tovar ishlab chiqarish bilan taqqoslaganda, materiallar sarfini kamligiga, xarajatlarni tez qoplanishi va yuqori daromadlilikka ega.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlar, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi

**Aholi jon boshiga
ko'rsatilgan
bozor xizmatlari
hajmi**

**Aholi jon boshiga
ko'rsatilgan
bozor xizmatlari
hajmining o'sish
sur'atlari**

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining o'sish sur'atlari

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Xizmatlar sohasi bu - korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'rildi.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

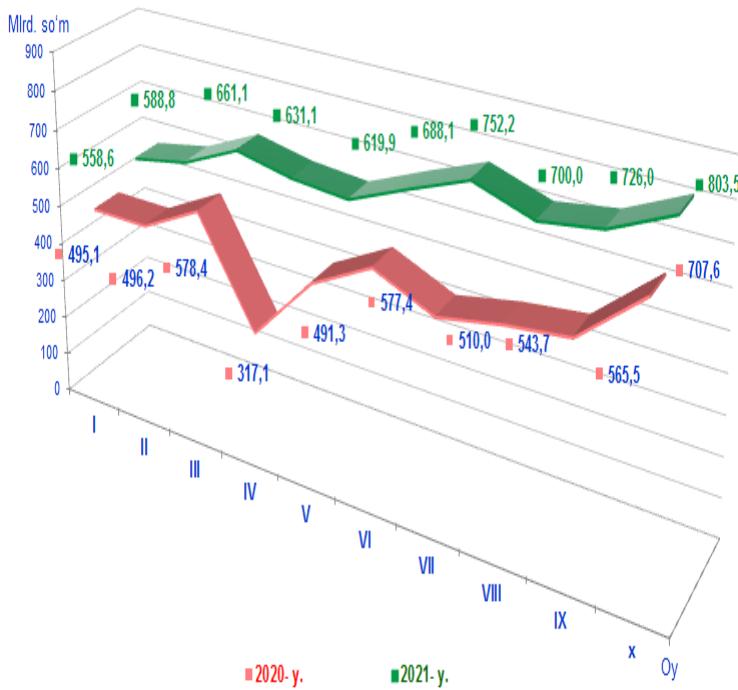
Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2021- yilning yanvar-oktabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 6729,3 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 1447,0 mlrd. so'mga oshdi. Taqposlama ekvivalentda o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 119,2 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar – iste'molchilar (juridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiradigan yoki tovarlar, xizmatlar va moliyaviy aktivlar bilan ayriboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmini taqqoslanishi, mlrd. so'm

2021-yilning yanvar oyiga nisbatan joriy yilning oktabr oyida (diskret oy) ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 244,9 mlrd. so'mga oshib 803,5 mlrd. so'mga yetdi.

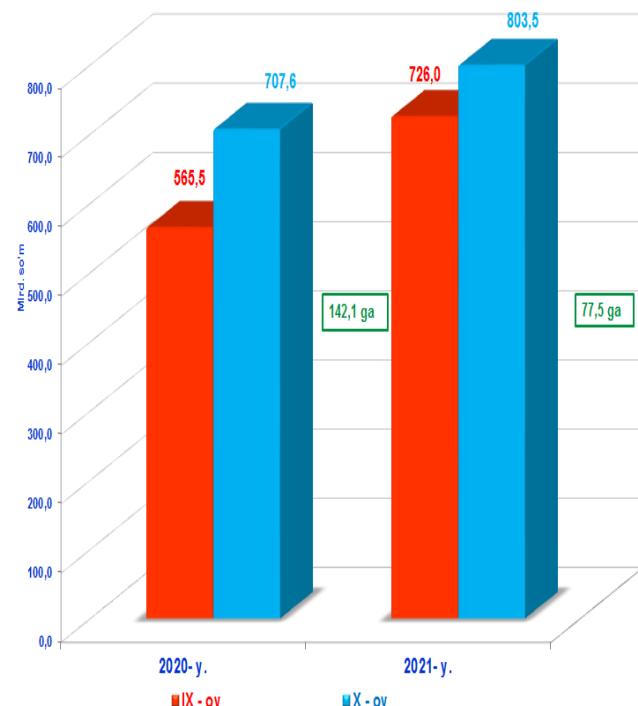
Taqqoslash uchun:

o'tgan yilning shu davrida ularning hajmi 212,5 mlrd. so'mga o'sgan va 707,6 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

2021-yil IX – diskret (sentabr) oyining hajmiga nisbatan taqqoslaganda, 2021-yil X – diskret (oktabr) oyining hajmi 77,5 mlrd. so'mga o'sgan.

Taqqoslash uchun:

2020-yilning IX va X – diskret oylari o'rtaсидаги farqi 142,1 mlrd. so'mni tashkil etган.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligini va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari
(2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Xizmatlar - jami	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
<i>shu jumladan:</i>		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	6 729,3	119,2
Moliyaviy xizmatlar	369,3	115,1
Transport xizmatlari	1 398,8	129,3
<i>shu jumladan: avtotransport xizmatlari</i>	1 712,1	116,6
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	953,1	122,0
Savdo xizmatlari	161,7	101,6
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	1 536,6	109,8
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	173,4	120,6
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	403,1	148,3
Ijara xizmatlari	81,9	125,3
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	147,0	126,4
Shaxsiy xizmatlar	202,7	118,1
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	253,8	114,9
Boshqa xizmatlar	76,7	106,1
	212,2	130,1

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

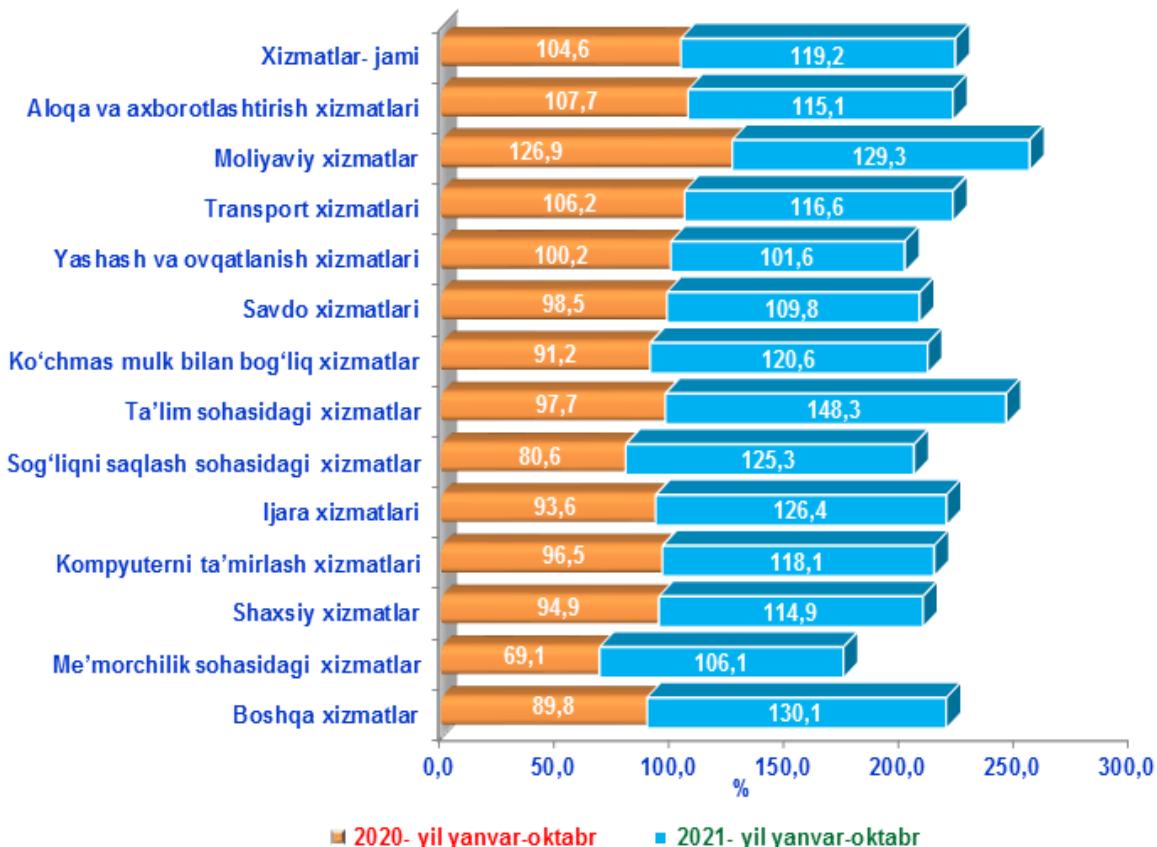
**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor
xizmatlarining tarkibi, % da
(2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni transport xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2021- yilning yanvar-oktabr oylarida ularning ulushi 25,4 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar savdo xizmatlari (22,8 %), moliyaviy xizmatlar (20,8 %), ta'lim sohasidagi xizmatlar bo'yicha (6,0 %) qayd etildi.

Me'morchilik sohasidagi xizmatlar ko'rsatish hajmlarining uncha katta bo'Imagan o'sishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,1 % ni tashkil etdi. Shuningdek, nisbatan yuqori bo'Imagan ulush sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlar - 1,2 %, ijara xizmatlari hissasi 2,2 % ga to'g'ri keldi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlarini taqqoslanishi**

Yuqori o'sish sur'atlari ta'lim sohasidagi xizmatlar (48,3 %), boshqa xizmatlar (30,1 %), moliyaviy xizmatlar (29,3 %), ijara xizmatlar (26,4 %), sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (25,3 %), ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (20,6 %), da qayd etildi.

Yashash va ovqatlanish xizmatlari hajmining o'sish sur'ati (1,6 % ga), me'morchilik sohasidagi xizmatlar – 6,1 % ga, savdo xizmatlari – 9,8 % ga uncha katta bo'limgan o'sishi kuzatildi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'r'in tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

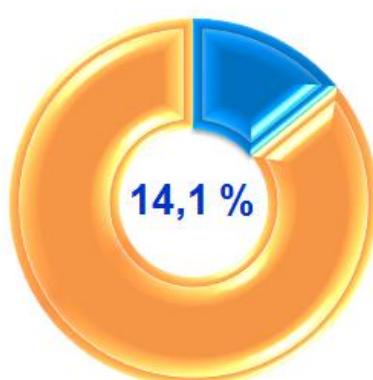
2021- yilning yanvar-oktabr oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 22,8 % ni tashkil etib, bu 1536,6 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Savdo – bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

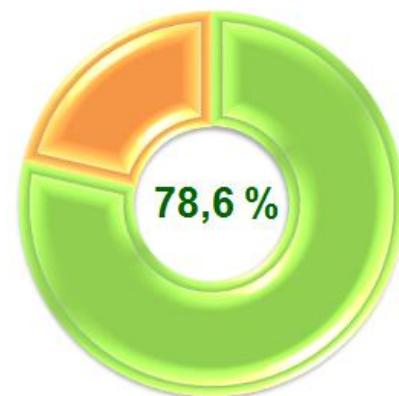
Savdo xizmatlari tarkibi, % da (2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)

Avtomobillar va mototsikllar ulgurji va chakana savdosidan, jumladan, ularni ta'mirlash xizmatlarini qo'shgan holda

Ulgurji savdo xizmatlari (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari)

Avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo'yicha xizmatlar

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi 78,6 % iga to'g'ri keladi.

Ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 14,1 % ga yetdi. Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiyligi hajmidagi ulushi 7,3 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar (2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)

**Moliyaviy xizmatlar hajmi 1398,8 mlrd.
so'mni - tashkil etdi.**

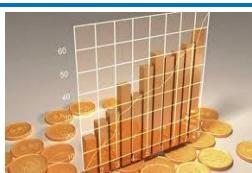
Taqqoslash uchun: 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 1060,5 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

**Ularning umumiyligi hajmidagi ulushi
20,8 % ni tashkil etdi.**

Taqqoslash uchun: 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida ularni ulushi 20,1 % ni tashkil etdi.

**O'tgan yilning shu davriga nisbatan hajmni
338,3 mlrd. so'mga ko'payishi kuzatildi.**

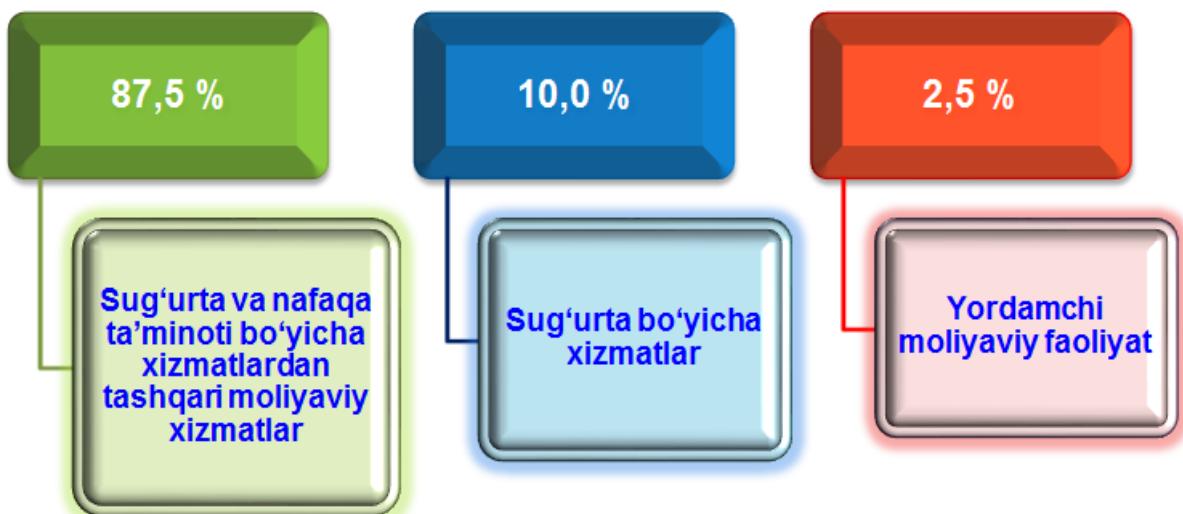
**Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 29,3 % ni
tashkil etdi.**

Taqqoslash uchun: 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida ularni o'sish sur'ati 126,9 % ga yetgan.

Moliyaviy xizmatlar hajmi - moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlari uchun to'lanadijan haq hisobiqa ko'ra olinadi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da
(2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)

Moliyaviy xizmatlar umumi hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 87,5 % ni tashkil etadi.

Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 10,0 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumi moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori ko'rsatkichga ega emas va u 2,5 % ni tashkil etadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKTning rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

AKTdan faol foydalanish keng qamrovli infratuzilmaga asoslangan bo'lib, u eng zamonaviy uskunalar va texnologiyalar bilan jihozlangan, yuqori kadrlar salohiyatiga ega.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 369,3 mlrd. so'm darajasida belgilandi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdag'i xizmatlarning o'sish sur'ati 115,1 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiyligi hajmdagi ulushi 5,5 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da (2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 94,4 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining umumiyligi hajmidagi ulushida kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar - 1,1 %, boshqa aloqa xizmatlari - 0,6 %, noshirlik xizmatlari - 2,9 %, shuningdek, axborot sohasidagi xizmatlar - 1,0 % dan tashkil etdi.

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

**Ta'lim sohasidagi xizmatlar
(2021-yilning yanvar-oktabr oylarida)**

2021-yilning yanvar-oktabr oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 403,1 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiyligi hajmidagi ulushi 6,0 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 148,3 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)

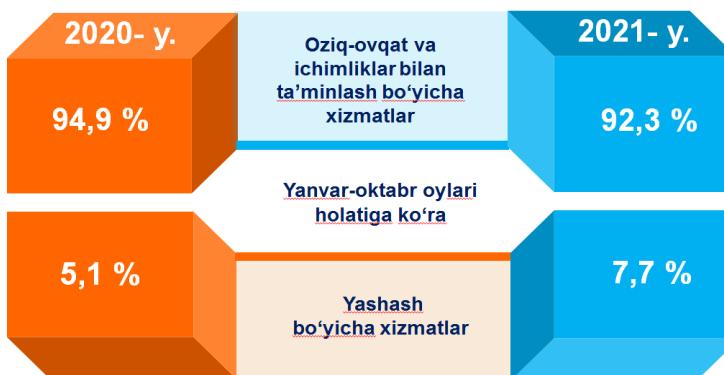
O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati 101,6 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 161,7 mld. so'mga teng bo'lgan.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiyligi hajmidagi ulushi 2,4 % ni tashkil etdi.

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar - oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlataligan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatidir.

**Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning umumi hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 92,3 % bilan ustunlik qiladi.

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 7,7 % ni tashkil etdi.

Sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu - sog'lijni saqlash muassasalarining tibbiy va sanitariya xizmatlari, shuningdek, tashkilotlar va tibbiyot korxonalari, poliklinikalar, klinikalari, laboratoriya va sanitariya-epidemiologiya profilidagi muassasalar tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlarining qiymatidir.

**Sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlar
(2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 81,9 mlrd. so'mni tashkil etdi. Xizmatlar hajmidagi ulushi 1,2 % ni tashkil qildi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 125,3 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar, iste'molchilarning daromad darajasi, didi va xohish-istiklariga qarab differensiyalanadi.

**Hududlar bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari
(2021- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Hudud	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da	Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, ming so'm
Qoraqalpog'iston respublikasi	6 729,3	119,2	3 483,8
Nukus sh.	2 870,3	117,7	8 815,6
<i>tumanlar:</i>			
Amudaryo	385,2	118,8	1 902,1
Beruniy	388,1	119,9	1 985,0
Bo'zatov	30,2	132,5	1 386,6
Qorao'zak	112,0	122,9	2 101,8
Kegeyli	113,7	128,8	1 551,8
Qo'ng'irot	852,9	117,2	6 466,0
Qonliko'l	98,5	123,7	1 897,6
Mo'ynoq	65,2	122,0	2 001,3
Nukus t.	107,4	119,8	2 094,2
Taxiatosh	136,5	102,6	1 821,9
Taxtako'pir	82,6	125,1	2 039,1
To'rtko'l	578,5	122,5	2 643,8
Xo'jayli	301,6	126,4	2 418,6
Chimboy	195,8	123,8	1 725,3
Shumanay	89,4	127,6	1 576,8
Ellikqal'a	321,4	120,4	1 974,0

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Shu bilan birga, nisbatan yuqori ko'rsatkichlar Nukus shahri (2870,3 mlrd. so'm), Qo'ng'irot tumani (852,9 mlrd. so'm), To'rtko'l tumani (578,5 mlrd. so'm) qayd etildi.

Ma'lumki, zamonaviy O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari, milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda, respublikaning har bir iqtisodiy tumani va viloyatlarining barcha resurslardan oqilona foydalanishiga bog'liqdir.

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o'sishi kuzatilmoqda.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2021- yilning yanvar-oktabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 3483,8 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 117,7 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi – 3483,8 ming so'm

O'sish sur'ati, 2020- yil yanvar-oktabr oylariga nisbatan, % da - 117,7 %

Hajmning o'sishi, 2020- yil yanvar-oktabr oylariga nisbatan, - 714,4 ming so'mga

Respublikada xizmatlar sohasining rivojlanishi aholining o'sib borayotgan to'lov qobiliyati va imtiyozlariiga, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda, ayniqsa zamонавиy xizmat turlariga bo'lgan iste'molchilar talabini qondira oladigan kichik biznesning rivojlanishiga bog'liqdir.

Boshqacha qilib aytganda, bir tomondan xizmatlarni ishlab chiqarish hajmiga uy xo'jaliklari daromadlari va imtiyozlar, xizmatlarga tariflar, boshqa tomondan investitsiyalar, soliq, pul-kredit va davlat siyosati, ilmiy-texnik siyosat, shuningdek, kichik biznesning rivojlanishi kabi omillar ta'sir qiladi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel.: 61-224-92-15